

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 20. júna 2022*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Súdna spolupráca v občianskych a obchodných veciach – Nariadenie (ES) č. 44/2001 – Uznanie rozsudku vydaného v inom členskom štáte – Dôvody neuznania – Článok 34 bod 3 – Rozsudok nezlučiteľný s rozsudkom vydaným v konaní medzi rovnakými účastníkmi v členskom štáte, v ktorom sa žiada o uznanie – Podmienky – Súlad skoršieho rozsudku vydaného v zmysle rozhodcovského rozhodnutia s ustanoveniami a základnými cieľmi nariadenia (ES) č. 44/2001 – Článok 34 bod 1 – Uznanie v zjavnom rozpore s verejným poriadkom členského štátu, v ktorom sa žiada o uznanie – Podmienky“

Vo veci C-700/20,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Commercial Court) [Vrchný súd (Anglicko a Wales), oddelenie Queen’s Bench (Obchodný súd), Spojené kráľovstvo] z 21. decembra 2020 a doručený Súdnemu dvoru 22. decembra 2020, ktorý súvisí s konaním:

London Steam-Ship Owners’ Mutual Insurance Association Limited

proti

Španielskemu kráľovstvu,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredseda L. Bay Larsen, predsedovia komôr K. Jürimäe, C. Lycourgos, E. Regan, I. Jarukaitis a N. Jääskinen, sudcovia M. Ilešič, J.-C. Bonichot, M. Safjan (spravodajca), A. Kumin, M. L. Arastey Sahún, M. Gavalec, Z. Csehi a O. Spineanu-Matei,

generálny advokát: A. M. Collins,

tajomník: C. Strömholm, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 31. januára 2022,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– London Steam-Ship Owners’ Mutual Insurance Association Limited, v zastúpení: A. Song a M. Volikas, solicitors, A. Thompson a C. Tan, barristers, C. Hancock QC a T. de la Mare QC,

* Jazyk konania: angličtina.

- vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: L. Baxter, B. Kennelly a F. Shibli, splnomocnení zástupcovia,
 - nemecká vláda, v zastúpení: J. Möller, U. Bartl a M. Hellmann, splnomocnení zástupcovia,
 - španielska vláda, v zastúpení: S. Centeno Huerta, A. Gavela Llopis, S. Jiménez García a M. J. Ruiz Sánchez, splnomocnení zástupcovia,
 - francúzska vláda, v zastúpení: A. Daniel a A.-L. Desjonquères, splnomocnené zástupkyne,
 - poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna a S. Żyrek, splnomocnení zástupcovia,
 - švajčiarska vláda, v zastúpení: M. Schöll, splnomocnený zástupca,
 - Európska komisia, v zastúpení: C. Ladenburger, X. Lewis a S. Noë, splnomocnení zástupcovia,
- po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 5. mája 2022,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Prejednávaný návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 1 ods. 2 písm. d) a článku 34 bodov 1 a 3 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42).
- 2 Návrh na začatie prejudiciálneho konania bol podaný v rámci konania medzi London Steam-Ship Owners' Mutual Association Limited (ďalej len „the London P&I Club“) a Španielskym kráľovstvom o uznanie rozsudku španielskeho súdu v Spojenom kráľovstve.

Právny rámec

Právo Európskej únie

Nariadenie č. 44/2001

- 3 Odôvodnenie 16 nariadenia č. 44/2001 uvádza:

„Vzájomná dôvera vo výkon súdnictva v [Európskej únii] odôvodňuje automatické uznávanie rozsudkov vydaných v členskom štáte bez ďalšieho konania, s výnimkou sporných prípadov.“
- 4 Článok 1 ods. 1 a 2 tohto nariadenia stanovuje:

„1. Toto nariadenie sa uplatní v občianskych a obchodných veciach bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu. Neuplatní sa najmä na daňové, colné alebo správne veci.

2. Nariadenie sa neuplatní na

...

d) rozhodcovské konanie.“

5 Kapitola II nariadenia č. 44/2001, nazvaná „Právomoc“, je rozdelená na desať oddielov.

6 Oddiel 3 tejto kapitoly upravuje právomoc vo veciach poistenia.

7 V rámci tohto oddielu článok 13 tohto nariadenia stanovuje:

„Od ustanovení tohto oddielu sa možno odchýliť len dohodou:

...

5. ktorá sa týka poistnej zmluvy, ktorá poisťuje jedno riziko alebo viaceré riziká uvedené v článku 14.“

8 Článok 14 tohto nariadenia, ktorý je tiež súčasťou uvedeného oddielu, stanovuje:

„Toto sú riziká, na ktoré odkazuje článok 13 ods. 5:

1. akákoľvek strata alebo škoda na

a) námorných lodiach, zariadeniach umiestnených v pobrežných vodách alebo na otvorenom mori alebo lietadlách vyplývajúca z nebezpečenstva týkajúceho sa ich využívania na obchodné účely;

...

2. všetky druhy zodpovednosti okrem zodpovednosti za telesné zranenie cestujúcich alebo stratu alebo poškodenie ich batožiny

a) z používania alebo prevádzky lodí, zariadení alebo lietadiel uvedených v bode 1 písm. a), pokiaľ vo vzťahu k posledne uvedeným právny poriadok členského štátu, v ktorom je takéto lietadlo registrované, nevylučuje voľbu právomoci súdu vo veciach poistenia takýchto rizík;

...“

9 Oddiel 7 kapitoly II nariadenia č. 44/2001 upravuje voľbu právomoci a obsahuje okrem iného aj článok 23 tohto nariadenia, ktorého odsek 1 stanovuje:

„Ak sa účastníci zmluvy, z ktorých jeden alebo viacerí majú bydlisko v členskom štáte, dohodli, že súd alebo súdy členského štátu majú právomoc na riešenie sporov, ktoré vznikli alebo môžu vzniknúť v súvislosti s konkrétnym právnym vzťahom, potom má právomoc tento súd alebo tieto súdy. Táto právomoc súdu je výlučná, ak sa účastníci [účastníci zmluvy – *neoficiálny preklad*] nedohodli inak. Takáto dohoda o voľbe právomoci musí byť buď:

a) písomná alebo písomne potvrdená, alebo

b) vo forme, ktorá je v súlade s praxou, ktorú medzi sebou zaviedli účastníci zmluvy, alebo

c) v medzinárodnom obchode vo forme, ktorá je v súlade so zvyklosťami, ktoré sú alebo majú byť účastníkom zmluvy známe, a ktorá je v takomto obchode dobre známa a pravidelne dodržiavaná účastníkmi, ktorí uzatvorili zmluvu typickú pre daný obchodný vzťah.“

10 Oddiel 9 tejto kapitoly, ktorý sa týka prekážky začatej veci a súvisiacich vecí, obsahuje okrem iného článok 27 tohto nariadenia, ktorý stanovuje:

„1. Ak sa vedú konania v tej istej veci a medzi rovnakými účastníkmi na súdoch rôznych členských štátov, každý súd, ktorý nezačal konať ako prvý, aj bez návrhu preruší konanie, až kým sa nepotvrdí právomoc súdu, ktorý ako prvý začal konať.

2. Keď sa potvrdí právomoc súdu, ktorý ako prvý začal konať, každý iný súd odmietne vykonávať svoju právomoc v prospech tohto súdu.“

11 Kapitola III nariadenia č. 44/2001, nazvaná „Uznávanie a výkon“, obsahuje články 32 až 56 tohto nariadenia.

12 Článok 32 tohto nariadenia uvádza:

„Na účely tohto nariadenia ‚rozsudok‘ znamená každé rozhodnutie súdu alebo tribunálu členského štátu, bez ohľadu na jeho označenie, vrátane uznesenia, nariadenia, rozhodnutia alebo exekučného príkazu, ako aj určenia trov alebo výdavkov súdnym úradníkom.“

13 Článok 33 tohto nariadenia stanovuje:

„1. Rozsudok vydaný v členskom štáte sa uznáva v ostatných členských štátoch bez osobitného konania.

2. Ak je otázka uznania rozsudku predmetom sporu, môže zainteresovaný účastník postupom upraveným v oddiele 2 a 3 tejto kapitoly navrhnúť vydanie rozhodnutia o uznaní rozsudku.

3. Ak výsledok konania na súde členského štátu závisí na posúdení uznania ako predbežnej otázky, potom tento súd má právomoc v tejto otázke [právomoc rozhodnúť o tejto otázke – *neoficiálny preklad*].“

14 Článok 34 tohto nariadenia stanovuje:

„Rozsudok sa neuzná:

1. ak je uznanie v zjavnom rozpore s verejným poriadkom členského štátu, v ktorom sa o uznanie žiada;

...

3. ak je nezlučiteľný s rozsudkom vydaným v spore medzi rovnakými účastníkmi v členskom štáte, v ktorom sa žiada o uznanie;

...“

15 Článok 35 nariadenia č. 44/2001 znie:

„1. Rozsudok sa okrem toho neuzná, ak je v rozpore s oddielmi 3, 4 alebo 6 kapitoly II alebo v prípade uvedenom v článku 72.

2. Pri skúmaní skutočností, na ktorých bola založená právomoc podľa predchádzajúceho odseku, súd alebo orgán, ktorý koná o uznaní, je viazaný skutkovými zisteniami, na ktorých súd členského štátu pôvodu založil svoju právomoc.

3. S výnimkou odseku 1 sa právomoc súdu štátu pôvodu nesmie skúmať. Kritéria, na ktorých sa založila právomoc, sa nesmú skúmať z hľadiska rozporu s verejným poriadkom podľa článku 34 bod 1.“

16 Článok 43 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje:

„Proti rozhodnutiu o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti sa môže odvolať každý z účastníkov.“

Nariadenie (EÚ) č. 1215/2012

17 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 351, 2012, s. 1) zrušilo a nahradilo nariadenie č. 44/2001.

18 Odôvodnenie 12 nariadenia č. 1215/2012 uvádza:

„Toto nariadenie by sa nemalo uplatňovať na rozhodcovské konanie. Žiadne ustanovenie tohto nariadenia by nemalo brániť súdom členského štátu, ktoré začali konať vo veci, v ktorej účastníci uzavreli rozhodcovskú zmluvu, aby v súlade so svojim vnútroštátnym právnym poriadkom odkázali účastníkov na rozhodcovské konanie, prerušili alebo zastavili konanie alebo preskúmali, či je rozhodcovská zmluva neplatná, neúčinná alebo nespôsobilá na použitie.

Na rozhodnutie vydané súdom členského štátu o tom, či je rozhodcovská zmluva neplatná, neúčinná alebo nespôsobilá na použitie, by sa nemali uplatňovať ustanovenia o uznaní a výkone uvedené v tomto nariadení bez ohľadu na to, či o tejto otázke súd rozhodol ako o hlavnej alebo predbežnej otázke.

Ak však súd členského štátu pri vykonávaní právomoci podľa tohto nariadenia alebo podľa vnútroštátneho právneho poriadku určí, že rozhodcovská zmluva je neplatná, neúčinná alebo nespôsobilá na použitie, nemalo by to brániť tomu, aby sa rozsudok súdu vo veci samej uznal, prípadne vykonal, v súlade s týmto nariadením. Tým by nemala byť dotknutá právomoc súdov členských štátov rozhodnúť o uznaní a výkone rozhodcovských rozhodnutí v súlade s Dohovorom o uznaní a výkone cudzích rozhodcovských rozhodnutí podpísaným 10. júna 1958 v New Yorku [(Zbierka zmlúv Organizácie Spojených národov, zv. 330, s. 3)] (ďalej len „Newyorský dohovor z roku 1958“), ktorý má prednosť pred týmto nariadením.

Toto nariadenie by sa nemalo uplatňovať na žiadnu žalobu alebo vedľajšie konanie súvisiace najmä s ustanovením rozhodcovského súdu, právomocami rozhodcov, vedením rozhodcovského konania alebo akýmkoľvek iným aspektom takéhoto konania, ani na žiadnu žalobu alebo rozsudok týkajúci sa zrušenia, preskúmania, odvolania, uznania alebo výkonu rozhodcovského rozhodnutia.“

19 Podľa článku 73 ods. 2 uvedeného nariadenia:

„Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie Newyorského dohovoru z roku 1958.“

Právo Spojeného kráľovstva

20 § 66 Arbitration Act 1996 (zákon z roku 1996 o rozhodcovskom konaní), nazvaný „Výkon rozhodcovského rozhodnutia“, stanovuje:

„1. Rozhodcovské rozhodnutie vydané rozhodcovským súdom na základe rozhodcovskej zmluvy môže byť so súhlasom súdu vykonané rovnakým spôsobom ako rozsudok alebo uznesenie súdu s rovnakým účinkom.

2. V prípade udelenia súhlasu je možné vydať rozsudok v zmysle rozhodcovského rozhodnutia.

3. Súhlas na výkon rozhodcovského rozhodnutia sa neudelí, ak osoba, proti ktorej sa žiada o jeho výkon, preukáže, že rozhodcovský súd nemal vecnú právomoc na vydanie rozhodcovského rozhodnutia.

Právo podať takúto námietku môže zaniknúť (pozri § 73).

4. Ustanovenia tohto paragrafu nemajú vplyv na uznanie alebo výkon rozhodcovského rozhodnutia na základe akéhokoľvek iného právneho predpisu alebo práva, najmä podľa časti II Arbitration Act 1950 (zákon z roku 1950 o rozhodcovskom konaní) (výkon rozhodcovských rozhodnutí podľa Ženevského dohovoru) alebo podľa ustanovení časti III tohto zákona o uznávaní a výkone rozhodcovských rozhodnutí podľa Newyorského dohovoru [z roku 1958] alebo prostredníctvom žaloby týkajúcej sa rozhodcovského rozhodnutia.“

21 Ustanovenia § 67 až § 72 zákona z roku 1996 o rozhodcovskom konaní stanovujú podmienky, za akých môžu účastníci rozhodcovského konania napadnúť právomoc rozhodcovského súdu, priebeh konania a dôvodnosť rozhodnutia.

22 § 73 tohto zákona, nazvaný „Zánik práva na podanie námietky“, stanovuje:

„1. Ak sa účastník rozhodcovského konania zúčastňuje alebo pokračuje v účasti na tomto konaní bez toho, aby bezodkladne alebo v lehote stanovenej rozhodcovskou zmluvou, rozhodcovským súdom alebo akýmkoľvek ustanovením tejto časti podal námietku,

a) že rozhodcovský súd nie je vecne príslušný,

b) že konanie bolo vedené nesprávne,

c) že došlo k porušeniu rozhodcovskej zmluvy alebo niektorého z ustanovení tejto časti, alebo

d) že došlo k akejkoľvek inej nezrovnalosti, ktorá má vplyv na rozhodcovský súd alebo konanie,

nemôže túto námietku podať neskôr pred tribunálom alebo súdom, pokiaľ nepreukáže, že v čase, keď sa zúčastnil alebo pokračoval v účasti na konaní, nevedel a ani pri vynaložení primeranej starostlivosti nemohol zistiť dôvody námietky.

2. Ak rozhodcovský súd rozhodne, že je vecne príslušný, a účastník rozhodcovského konania, ktorý by mohol toto rozhodnutie spochybníť

a) prostredníctvom akéhokoľvek dostupného opravného prostriedku alebo preskúmania v rámci rozhodcovského konania, alebo

b) napadnutím rozhodcovského rozhodnutia,

to neurobí, alebo to neurobí v lehote stanovenej rozhodcovskou zmluvou alebo niektorým z ustanovení tejto časti, nemôže neskôr podať námietku proti vecnej príslušnosti rozhodcovského súdu z akéhokoľvek dôvodu, ktorý bol predmetom tohto rozhodnutia.“

Španielske právo

23 Článok 117 Código Penal (Trestný zákon, ďalej len „španielsky trestný zákon“) stanovuje:

„Poistovateľom, ktorí prevzali riziko finančných záväzkov vyplývajúcich z používania alebo prevádzky akéhokoľvek majetku, výrobného odvetvia, podniku alebo činnosti, v prípade, že v dôsledku okolností stanovenej v tomto zákone nastane udalosť predstavujúca poistené riziko, vzniká priama zodpovednosť za škodu až do výšky náhrady stanovenej zákonom alebo zmluvou, bez toho, aby tým bolo dotknuté právo na náhradu škody voči dotknutej osobe.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

24 V nadväznosti na potopenie ropného tankera Prestige pri pobreží Španielska v novembri 2002, ktoré spôsobilo značné škody na životnom prostredí na španielskom a francúzskom pobreží, bolo v Španielsku koncom roka 2002 začaté vyšetrowanie v trestnej veci vedené okrem iného proti kapitánovi tejto lode.

25 Po skončení tohto vyšetrowania bola vec postúpená na Audiencia Provincial de A Coruña (Provinčný súd La Coruña, Španielsko) a viacero právnických osôb vrátane Španielska podalo v rámci trestného konania občianskoprávne žaloby proti kapitánovi lode Prestige, proti jej vlastníkom a podľa článku 117 španielskeho trestného zákona, ktorý zakotvuje právo podať priamu žalobu, aj proti London P&I Club ako poisťovateľovi zodpovednosti za škodu vzťahujúcej sa tak na loď, ako aj na jej vlastníkov. Hoci London P&I Club zložil 16. júna 2003 na španielskych trestných súdoch konajúcich vo veci čiastku z titulu svojej zodpovednosti za škodu, ktorá mohla byť spôsobená potopením lode, tohto konania sa nezúčastnil.

26 Dňa 16. januára 2012, teda po podaní uvedených občianskoprávných žalôb, London P&I Club začal rozhodcovské konanie v Londýne (Spojené kráľovstvo), ktorým sa domáhal určenia, že na základe rozhodcovskej doložky obsiahnutej v poisťnej zmluve uzatvorenej s vlastníkami lode Prestige je Španielske kráľovstvo povinné uplatniť svoje nároky podľa článku 117 španielskeho trestného zákona v tomto rozhodcovskom konaní. London P&I Club sa tiež domáhal určenia, že nemôže mať voči Španielskemu kráľovstvu zodpovednosť za tieto nároky, keďže poisťná zmluva stanovuje, že v súlade s doložkou „pay to be paid“ (zaplať, aby bolo zaplatené) predtým, ako môže poistený získať náhradu od poisťovateľa, musí najprv zaplatiť dlžnú náhradu škody poškodenému. Španielske kráľovstvo sa na rozhodcovskom konaní nezúčastnilo napriek výzve rozhodcovského súdu na túto účasť.

- 27 Rozhodcovským rozhodnutím vydaným 13. februára 2013 rozhodcovský súd rozhodol, že vzhľadom na to, že nároky Španielskeho kráľovstva majú zmluvnú povahu podľa anglických kolíznych noriem, na zmluvu sa uplatní anglické právo. Podľa rozhodcovského súdu si teda Španielske kráľovstvo nemôže uplatniť nároky zo zmluvných práv vlastníkov bez toho, aby rešpektovalo tak rozhodcovskú doložku, ako aj doložku „pay to be paid“. Rozhodcovský súd teda dospel k záveru, že nároky na náhradu škody, ktoré si Španielske kráľovstvo uplatnilo na španielskych súdoch, majú byť postúpené na rozhodcovské konanie v Londýne, že vzhľadom na neexistenciu predchádzajúceho zaplatenia náhrady škody vlastními lode Španielskemu kráľovstvu nemôže byť založená zodpovednosť London P&I Club voči Španielskemu kráľovstvu a že v súlade s ustanoveniami poistnej zmluvy zodpovednosť London P&I Club za škodu nemôže presiahnuť čiastku 1 miliardy amerických dolárov (USD) (približne 900 000 000 eur).
- 28 V marci 2013 London P&I Club požiadal High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Commercial Court) (United Kingdom) [Vrchný súd (Anglicko a Wales), oddelenie Queen’s Bench (Obchodný súd), Spojené kráľovstvo] podľa § 66 ods. 1 a 2 zákona z roku 1996 o rozhodcovskom konaní o udelenie súhlasu na výkon rozhodcovského rozhodnutia v rámci jeho príslušnosti rovnakým spôsobom ako rozsudku alebo uznesenia a o vydanie rozsudku v zmysle rozhodcovského rozhodnutia. Španielske kráľovstvo podalo proti tejto žiadosti námietku a domáhalo sa zrušenia uvedeného rozhodnutia alebo jeho vyhlásenia za neúčinné podľa § 67 alebo § 72 zákona z roku 1996 o rozhodcovskom konaní. Španielske kráľovstvo tiež tvrdilo, že vnútroštátny súd musí na základe svojej diskrečnej právomoci odmietnuť vydať rozsudok v zmysle rozhodcovského rozhodnutia.
- 29 Uznesením z 22. októbra 2013 vydaným po súdnom konaní, v priebehu ktorého boli vykonané vecné dôkazy a prečítané znalecké posudky znalcov na španielske právo, High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Commercial Court) [Vrchný súd (Anglicko a Wales), oddelenie Queen’s Bench (Obchodný súd)] udelil London P&I Club súhlas na výkon rozhodcovského rozhodnutia z 13. februára 2013. V ten istý deň tento súd vydal rozsudok v zmysle rozhodcovského rozhodnutia.
- 30 Španielske kráľovstvo podalo proti uvedenému uzneseniu odvolanie na Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (United Kingdom) [Odvolací súd (Anglicko a Wales) (občianskoprávne oddelenie), Spojené kráľovstvo]. Uvedený súd rozsudkom z 1. apríla 2015 odvolanie zamietol.
- 31 Rozsudkom z 13. novembra 2013 vydaným v rámci trestného konania vedeného na španielskych súdoch Audiencia Provincial de A Coruña (Provinčný súd La Coruña) oslobodil kapitána lode Prestige spod obžaloby z trestných činov proti životnému prostrediu, uznal ho za vinného z trestného činu závažného neuposlušnosti príkazu orgánu verejnej moci a rozhodol, že kapitán lode nenesie občianskoprávnu zodpovednosť za škodu spôsobenú únikom pohonných látok z dôvodu neexistencie príčinnej súvislosti medzi trestným činom neuposlušnosti príkazu a uvedenou škodou. K zodpovednosti vlastníkov lode Prestige alebo London P&I Club sa nevyjadril.
- 32 Viacerí účastníci konania podali proti uvedenému rozsudku kasačný opravný prostriedok na Tribunal Supremo (Najvyšší súd, Španielsko). Rozsudkom zo 14. januára 2016 uvedený súd oslobodil kapitána lode Prestige spod obžaloby z trestného činu závažného neuposlušnosti príkazu orgánu verejnej moci, uznal ho však za vinného z trestného činu nedbanlivosti voči životnému prostrediu. Rozhodol, že kapitán a vlastníci lode Prestige a podľa článku 117 španielskeho trestného zákona aj London P&I Club sú zodpovední za škodu, pokiaľ ide o občianskoprávne nároky, v prípade uvedeného klubu s výhradou zmluvného limitu

zodpovednosti za škodu vo výške 1 miliardy USD. Nakoniec vrátil vec Audiencia Provincial de A Coruña (Provinčný súd La Coruña), aby určil výšku príslušných záväzkov žalovaných v konaní vedenom v Španielsku.

- 33 Rozsudkom z 15. novembra 2017, opraveným 11. januára 2018, Audiencia Provincial de A Coruña (Provinčný súd La Coruña) rozhodol, že kapitán lode *Prestige*, jej vlastníci a London P&I Club sú zodpovední za škodu voči viac ako 200 rôznym účastníkom vrátane Španielska, pričom v prípade klubu je zodpovednosť za škodu limitovaná zmluvne dojednanou maximálnou sumou vo výške 1 miliardy USD. V nadväznosti na kasačný opravný prostriedok podaný proti uvedenému rozsudku bol tento rozsudok v podstate potvrdený rozsudkom Tribunal Supremo (Najvyšší súd) z 19. decembra 2018.
- 34 Exekučným príkazom z 1. marca 2019 Audiencia Provincial de A Coruña (Provinčný súd La Coruña) stanovil čiastky, ktoré sú jednotliví žalobcovia oprávnení požadovať od príslušných žalovaných. Okrem iného rozhodol, že títo žalovaní sú povinní zaplatiť Španielsku náhradu škody vo výške približne 2,3 miliardy eur, pričom v prípade London P&I Club je výška náhrady limitovaná sumou vo výške 855 miliónov eur.
- 35 Dňa 25. marca 2019 Španielske kráľovstvo podalo na High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (United Kingdom) [Vrchný súd (Anglicko a Wales), oddelenie Queen's Bench (Obchodný súd) Spojené kráľovstvo] návrh podľa článku 33 nariadenia č. 44/2001 na uznanie exekučného príkazu z 1. marca 2019 v Spojenom kráľovstve. Tento súd vyhovel tomuto návrhu uznesením z 28. mája 2019.
- 36 Dňa 26. júna 2019 London P&I Club podal odvolanie proti tomuto uzneseniu na základe článku 43 nariadenia č. 44/2001.
- 37 Na podporu svojho odvolania London P&I Club po prvé tvrdil, že exekučný príkaz z 1. marca 2019 je v zmysle článku 34 bodu 3 nariadenia č. 44/2001 nezlučiteľný s uznesením a rozsudkom z 22. októbra 2013 vydaným podľa § 66 zákona z roku 1996 o rozhodcovskom konaní, ktoré Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) [Odvolací súd (Anglicko a Wales) (občianskoprávne oddelenie)] potvrdil 1. apríla 2015. Po druhé a v každom prípade na základe článku 34 bodu 1 uvedeného nariadenia tvrdil, že uznanie alebo výkon uvedeného exekučného príkazu je zjavne v rozpore s verejným poriadkom, najmä vzhľadom na zásadu právnej sily rozhodnutej veci.
- 38 Španielske kráľovstvo navrhlo odvolanie zamietnuť.
- 39 Vnútroštátny súd sa domnieva, že v konaní vo veci samej po prvé vzniká otázka, či rozsudok, akým je jeho rozsudok vydaný podľa § 66 zákona z roku 1996 o rozhodcovskom konaní, možno kvalifikovať ako „rozsudok“ v zmysle článku 34 bodu 3 nariadenia č. 44/2001, ak tento súd sám nerozhodoval vo veci samej celý spor, o ktorom rozhodoval rozhodcovský súd. Po druhé sa pýta, či sa rozsudku, ktorý nepatrí do vecnej pôsobnosti uvedeného nariadenia na základe výnimky týkajúcej sa rozhodcovského konania uvedenej v článku 1 ods. 2 písm. d) uvedeného nariadenia, možno napriek tomu dovoľávať s cieľom brániť uznaniu a výkonu rozsudku vydaného v inom členskom štáte podľa článku 34 bodu 3 uvedeného nariadenia. Po tretie sa uvedený súd pýta, či za predpokladu, že článok 34 bod 3 nariadenia č. 44/2001 sa neuplatní, je možné dovoľávať sa článku 34 bodu 1 uvedeného nariadenia ako dôvodu na odmietnutie uznania alebo výkonu

rozsudku vydaného v inom členskom štáte na tom základe, že takéto uznanie a výkon by boli v rozpore s právnou silou rozhodnutej veci, ktorú nadobudlo vnútroštátne rozhodcovské rozhodnutie alebo rozsudok vydaný v zmysle takéhoto rozhodcovského rozhodnutia.

40 Za týchto podmienok High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Commercial Court) [Vrchný súd (Anglicko a Wales), oddelenie Queen's Bench (Obchodný súd)] rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Vzhľadom na povahu sporných vecí, ktorými sa vnútroštátny súd musí zaoberať pri rozhodovaní o tom, či vydá rozsudok v zmysle rozhodcovského rozhodnutia podľa § 66 zákona z roku 1996 o rozhodcovskom konaní, môže rozsudok vydaný podľa uvedeného ustanovenia predstavovať príslušný ‚rozsudok‘ členského štátu, v ktorom sa žiada o jeho uznanie, na účely článku 34 bodu 3 [nariadenia č. 44/2001]?
2. Keďže rozsudok vydaný v zmysle rozhodcovského rozhodnutia, akým je rozsudok podľa § 66 zákona z roku 1996 o rozhodcovskom konaní, je rozsudkom, ktorý nepatrí do vecnej pôsobnosti nariadenia č. 44/2001 z dôvodu výnimky týkajúcej sa rozhodcovského konania uvedenej v článku 1 ods. 2 písm. d), môže takýto rozsudok predstavovať príslušný ‚rozsudok‘ členského štátu, v ktorom sa žiada o uznanie, na účely článku 34 bodu 3 [uvedeného] nariadenia?
3. Za predpokladu, že sa článok 34 bod 3 nariadenia č. 44/2001 neuplatní, ak by uznanie a výkon rozsudku iného členského štátu boli v rozpore s vnútroštátnym verejným poriadkom z dôvodu jeho rozporu so zásadou právnej sily rozhodnutej veci na základe skoršieho vnútroštátneho rozhodcovského rozhodnutia alebo skoršieho rozsudku vydaného v zmysle rozhodcovského rozhodnutia súdom členského štátu, v ktorom sa žiada o uznanie, je možné dovoľávať sa článku 34 bodu 1 nariadenia č. 44/2001 ako dôvodu na odmietnutie uznania alebo výkonu, alebo článok 34 body 3 a 4 [tohto] nariadenia stanovuje úplný výpočet dôvodov, na základe ktorých môže právná sila rozhodnutej veci a/alebo nezlučiteľnosť brániť uznaniu a výkonu rozsudku podľa nariadenia?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej a druhej otázke

- 41 Svojou prvou a druhou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 34 bod 3 nariadenia č. 44/2001 vykladať v tom zmysle, že rozsudok vydaný súdom členského štátu v zmysle rozhodcovského rozhodnutia môže predstavovať „rozsudok“ v zmysle tohto ustanovenia, ktorý bráni tomu, aby bol v tomto členskom štáte uznaný rozsudok vydaný súdom v inom členskom štáte, ak sú tieto dva rozsudky nezlučiteľné.
- 42 Na úvod treba pripomenúť, že vzhľadom na to, že nariadenie č. 1215/2012 zrušilo a nahradilo nariadenie č. 44/2001, ktoré zase nahradilo Dohovor z 27. septembra 1968 o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. EŠ L 299, 1972, s. 32), v znení neskorších dohovorov o pristúpení nových členských štátov k tomuto dohovoru, výklad poskytnutý Súdnym dvorom vo vzťahu k ustanoveniam jedného z týchto právnych nástrojov platí rovnako aj vo vzťahu k ustanoveniam ostatných právnych nástrojov, pokiaľ tieto ustanovenia možno kvalifikovať ako rovnocenné (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. júla 2021, Volvo a i., C-30/20, EU:C:2021:604, bod 28).

- 43 To je prípad článku 1 ods. 2 písm. d) oboch z týchto nariadení a článku 1 ods. 4 uvedeného dohovoru, ktoré vylučujú rozhodcovské konanie z pôsobnosti týchto právnych nástrojov.
- 44 Toto vylúčenie sa týka rozhodcovského konania ako celku vrátane konaní začatých pred vnútroštátnymi súdmi (rozsudok z 25. júla 1991, Rich, C-190/89, EU:C:1991:319, bod 18).
- 45 Na konanie o uznanie a výkon rozhodcovského rozhodnutia sa teda nevzťahuje nariadenie č. 44/2001, ale vnútroštátne a medzinárodné právo uplatniteľné v členskom štáte, v ktorom sa žiada o uznanie a výkon (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. mája 2015, Gazprom, C-536/13, EU:C:2015:316, bod 41).
- 46 Podobne tak odôvodnenie 12 nariadenia č. 1215/2012 v súčasnosti zdôrazňuje, že toto nariadenie sa neuplatňuje na žiadnu žalobu alebo rozsudok týkajúci sa uznania alebo výkonu rozhodcovského rozhodnutia.
- 47 Z toho vyplýva, že na rozsudok vydaný v zmysle rozhodcovského rozhodnutia sa vzťahuje vylúčenie rozhodcovského konania stanovené v článku 1 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 44/2001, a preto nemôže byť predmetom vzájomného uznávania medzi členskými štátmi a pohybovať sa v súdnom priestore Únie v súlade s ustanoveniami tohto nariadenia.
- 48 Takýto rozsudok však možno kvalifikovať ako „rozsudok“ v zmysle článku 34 bodu 3 nariadenia č. 44/2001.
- 49 V tejto súvislosti v prvom rade zo širokej definície pojmu „rozsudok“ uvedenej v článku 32 nariadenia č. 44/2001 vyplýva, že tento pojem zahŕňa každé rozhodnutie súdu členského štátu, pričom nie je potrebné rozlišovať podľa obsahu daného rozhodnutia, pokiaľ bolo alebo mohlo byť v členskom štáte pôvodu rôznym spôsobom predmetom kontradiktórneho dokazovania (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. apríla 2022, H Limited, C-568/20, EU:C:2022:264, body 24 a 26 a citovanú judikatúru). Okrem toho táto široká definícia platí pre všetky ustanovenia tohto nariadenia, v ktorých je tento pojem použitý, vrátane jeho článku 34 bodu 3 (pozri analogicky rozsudok z 2. júna 1994, Solo Kleinmotoren, C-414/92, EU:C:1994:221, bod 20).
- 50 Tento výklad pojmu „rozsudok“ uvedený v článku 34 bode 3 nariadenia č. 44/2001 potvrdzuje aj účel tohto ustanovenia, ktorým je chrániť integritu vnútroštátneho právneho poriadku členského štátu a zabezpečiť, aby v ňom nebola narušená zásada právneho štátu povinnosťou uznať rozsudok vydaný v inom členskom štáte, ktorý je nezlučiteľný s rozhodnutím vydaným v spore medzi rovnakými účastníkmi konania jeho vlastnými súdmi (pozri analogicky rozsudok z 2. júna 1994, Solo Kleinmotoren, C-414/92, EU:C:1994:221, bod 21).
- 51 V druhom rade z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že vylúčenie určitej oblasti z pôsobnosti nariadenia č. 44/2001 nebráni tomu, aby rozsudok týkajúci sa tejto oblasti patril do pôsobnosti článku 34 bodu 3 tohto nariadenia, a teda bránil uznaniu rozsudku vydaného v inom členskom štáte, s ktorým je nezlučiteľný.
- 52 Súdny dvor tak najmä považoval rozsudok súdu členského štátu, v ktorom sa žiadalo o uznanie, ktorý nepatril do pôsobnosti dohovoru uvedeného v bode 42 tohto rozsudku, keďže sa týkal osobného stavu fyzických osôb, za nezlučiteľný s rozsudkom iného členského štátu, keďže tieto dva rozsudky vyvolávali právne dôsledky, ktoré sa navzájom vylučovali (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. februára 1988, Hoffmann, 145/86, EU:C:1988:61, bod 25).

- 53 Rozsudok vydaný v jednom členskom štáte v zmysle rozhodcovského rozhodnutia teda môže predstavovať „rozsudok“ v zmysle článku 34 bodu 3 nariadenia č. 44/2001, ktorý v tomto členskom štáte bráni uznaniu rozsudku vydaného súdom v inom členskom štáte, ak sú tieto dva rozsudky nezlučiteľné.
- 54 Inak je to však v prípade, ak by rozhodcovské rozhodnutie, v zmysle ktorého bol tento rozsudok vydaný, bolo prijaté za okolností, ktoré by neumožnili prijať súdne rozhodnutie patriace do pôsobnosti tohto nariadenia v súlade s ustanoveniami a základnými cieľmi tohto nariadenia.
- 55 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že na účely výkladu ustanovenia práva Únie treba zohľadniť nielen jeho znenie, ale aj jeho kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou. Na účely odpovede na prvú a druhú prejudiciálnu otázku je teda potrebné zohľadniť nielen znenie a cieľ článku 34 bodu 3 nariadenia č. 44/2001, ale aj kontext, do ktorého toto ustanovenie patrí, a všetky ciele sledované týmto nariadením (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. mája 2010, TNT Express Nederland, C-533/08, EU:C:2010:243, bod 44 a citovanú judikatúru).
- 56 Tieto ciele sa odrážajú v zásadách, na ktorých je založená súdna spolupráca v občianskych veciach v rámci Európskej únie, akými sú zásady voľného pohybu rozhodnutí v občianskych veciach, predvídateľnosti súdnej právomoci, a teda právnej istoty pre osoby podliehajúce súdnej právomoci, riadneho výkonu spravodlivosti, minimalizácie rizika súbežných konaní, ako aj vzájomnej dôvery vo výkon súdnictva (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 4. mája 2010, TNT Express Nederland, C-533/08, EU:C:2010:243, bod 49, a z 19. decembra 2013, Nipponka Insurance, C-452/12, EU:C:2013:858, bod 36).
- 57 Treba dodať, že vzájomná dôvera vo výkon súdnictva v Únii, na ktorej sú podľa odôvodnenia 16 nariadenia č. 44/2001 založené pravidlá uznávania rozsudkov stanovené v tomto nariadení, sa nevzťahuje na rozhodnutia vydané rozhodcovskými súdmi alebo na súdne rozhodnutia vydané v ich zmysle.
- 58 Z toho vyplýva, že rozhodcovské rozhodnutie môže prostredníctvom rozsudku vydaného v zmysle tohto rozhodnutia vyvolať účinky v kontexte článku 34 bodu 3 nariadenia č. 44/2001 len vtedy, ak sa tým neporušuje právo na účinný prostriedok nápravy zaručené v článku 47 Charty základných práv Európskej únie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. mája 2016, Meroni, C-559/14, EU:C:2016:349, bod 44) a umožňuje dosiahnuť ciele voľného pohybu rozhodnutí v občianskych veciach a vzájomnej dôvery vo výkon súdnictva v rámci Únie za podmienok, ktoré sú prinajmenšom rovnako priaznivé ako podmienky, ktoré vyplývajú z uplatnenia nariadenia č. 44/2001 (pozri analogicky rozsudky zo 4. mája 2010, TNT Express Nederland, C-533/08, EU:C:2010:243, bod 55, a z 19. decembra 2013, Nipponka Insurance, C-452/12, EU:C:2013:858, bod 38).
- 59 V prejednávanej veci treba uviesť, že obsah rozhodcovského rozhodnutia dotknutého vo veci samej by nemohol byť predmetom súdneho rozhodnutia patriaceho do pôsobnosti nariadenia č. 44/2001 bez toho, aby boli porušené dve základné pravidlá tohto nariadenia, ktoré sa týkajú jednak relatívneho účinku rozhodcovskej doložky obsiahnutej v poisťnej zmluve a jednak prekážky začatej veci.
- 60 Po prvé, pokiaľ ide o relatívny účinok rozhodcovskej doložky obsiahnutej v poisťnej zmluve, z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že doložku o voľbe právomoci dojednanú medzi poisťiteľom a poisťníkom nemožno uplatniť voči poškodenému, ktorému vznikla škoda krytá poistením a ktorý, ak mu to umožňuje vnútroštátne právo, chce podať priamu žalobu z titulu

mimozmluvnej zodpovednosti proti poisťiteľovi na súde miesta, kde došlo ku škode, alebo na súde miesta, kde má bydlisko (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. júla 2017, Assens Havn, C-368/16, EU:C:2017:546, body 31 a 40 a citovanú judikatúru).

- 61 Z toho vyplýva, že pokiaľ nemá dôjsť k porušeniu tohto práva poškodeného, súd iný ako ten, ktorý už rozhoduje o tejto priamej žalobe, by nemal vyhlásiť, že má právomoc na základe takejto rozhodcovskej doložky, aby sa zaručil cieľ sledovaný nariadením č. 44/2001, ktorý spočíva v ochrane poškodených voči dotknutému poisťiteľovi (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. júla 2017, Assens Havn, C-368/16, EU:C:2017:546, body 36 a 41).
- 62 Tento cieľ ochrany poškodených by bol pritom ohrozený, keby sa rozsudok vydaný v zmysle rozhodcovského rozhodnutia, ktorým rozhodcovský súd vyhlásil, že má právomoc na základe takejto rozhodcovskej doložky obsiahnutej v dotknutej poisťnej zmluve, mohol považovať za „rozsudok vydaný v spore medzi rovnakými účastníkmi v členskom štáte, v ktorom sa žiada o uznanie“, v zmysle článku 34 bodu 3 nariadenia č. 44/2001.
- 63 Ako totiž ukazujú okolnosti sporu vo veci samej, keby sa pripustilo, že takýto rozsudok môže brániť uznaniu rozsudku vydaného v inom členskom štáte v nadväznosti na priamu žalobu o náhradu škody podanú poškodeným, mohlo by to zbaviť poškodeného účinnej náhrady škody, ktorá mu vznikla.
- 64 Po druhé, pokiaľ ide o prekážku začatej veci, z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že ku dňu začatia rozhodcovského konania, teda 16. januára 2012, už na španielskych súdoch prebiehalo konanie okrem iného medzi Španielskom a London P&I Club.
- 65 Okrem toho z dokumentov predložených Súdnu dvoru vyplýva, že občianskoprávne žaloby podané na španielskych súdoch boli oznámené London P&I Club v júni 2011 a že jediný rozhodca vyzval Španielske kráľovstvo na účasť na rozhodcovskom konaní začatom v Londýne na návrh London P&I Club.
- 66 Keďže článok 27 ods. 1 nariadenia č. 44/2001 odkazuje na „konania... medzi rovnakými účastníkmi“ bez toho, aby vyžadoval skutočnú účasť na predmetnom konaní, treba dospieť k záveru, že konania uvedené v bode 64 vyššie mali rovnakých účastníkov konania (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. októbra 2017, Merck, C-231/16, EU:C:2017:771, body 31 a 32).
- 67 Napokon tieto konania mali rovnaký dôvod a rovnaký predmet, a to prípadnú zodpovednosť London P&I Club voči Španielsku na základe poisťnej zmluvy uzavretej medzi London P&I Club a vlastníkami lode Prestige za škodu spôsobenú potopením tejto lode.
- 68 V tejto súvislosti Súdny dvor v rámci výkladu článku 27 ods. 1 nariadenia č. 44/2001 rozhodol, že žaloba o určenie zodpovednosti žalovaného za škodu a o uloženie povinnosti náhrady škody má rovnaký dôvod a rovnaký predmet ako skoršia negatívna určovacia žaloba tohto žalovaného, ktorou sa domáhal vydania rozhodnutia, že za uvedenú škodu nie je zodpovedný (pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. decembra 2013, Nipponka Insurance, C-452/12, EU:C:2013:575): C:2013:858, bod 42, a z 20. decembra 2017, Schlömp, C-467/16, EU:C:2017:993, bod 51). V prejednávanej veci občianskoprávne žaloby podané v Španielsku mali okrem iného za cieľ určenie zodpovednosti London P&I Club v tomto štáte, zatiaľ čo London P&I Club podal návrh na začatie rozhodcovského konania v Londýne s cieľom negatívneho určenia týkajúceho sa tejto zodpovednosti.

- 69 Takéto okolnosti predstavujú prekážku začatej veci, keď podľa článku 27 nariadenia č. 44/2001 každý iný súd než súd, ktorý začal konať ako prvý, musí aj bez návrhu prerušiť konanie, až kým sa nepotvrdí právomoc súdu, ktorý začal konať ako prvý, a potom, keď sa potvrdí právomoc súdu, ktorý začal konať ako prvý, odmietnuť vykonávať svoju právomoc v prospech tohto súdu.
- 70 Ako bolo pritom uvedené v bode 56 vyššie, minimalizácia rizika súbežných konaní sledovaná týmto ustanovením je jedným z cieľov a zásad, na ktorých je založená súdna spolupráca v občianskych veciach v rámci Európskej Únie.
- 71 Súdu, ktorému bola vec predložená s cieľom vydať rozsudok v zmysle rozhodcovského rozhodnutia, prináleží overiť súlad s ustanoveniami a základnými cieľmi nariadenia č. 44/2001, aby sa zabránilo obchádzaniu týchto ustanovení a cieľov, napríklad obchádzaniu spočívajúcemu v skončení rozhodcovského konania v rozpore tak s relatívnym účinkom rozhodcovskej doložky obsiahnutej v poistnej zmluve, ako aj s pravidlami prekážky začatej veci stanovenými v článku 27 tohto nariadenia. V prejednávanej veci pritom zo spisu, ktorým má Súdny dvor k dispozícii, ako aj z diskusií na pojednávaní vyplýva, že takéto overenie nevykonal ani High Court of Justice (England Wales), Queen's Bench Division (Commercial Court) [Vrchný súd (Anglicko a Wales), oddelenie Queen's Bench (Obchodný súd)], ani Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) [Odvolací súd (Anglicko a Wales) (občianskoprávne oddelenie)] a že navyše ani jeden z týchto súdov nepodal na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ.
- 72 Za týchto okolností rozsudok vydaný v zmysle rozhodcovského rozhodnutia, o aký ide vo veci samej, nemôže na základe článku 34 bodu 3 nariadenia č. 44/2001 brániť uznaniu rozsudku vydaného v inom členskom štáte.
- 73 Vzhľadom na uvedené treba na prvú a druhú otázku odpovedať tak, že článok 34 bod 3 nariadenia č. 44/2001 sa má vykladať v tom zmysle, že rozsudok vydaný súdom členského štátu v zmysle rozhodcovského rozhodnutia nepredstavuje „rozsudok“ v zmysle tohto ustanovenia, ak by súdne rozhodnutie, ktorého výsledok je rovnocenný s výsledkom tohto rozhodcovského rozhodnutia, nemohlo byť prijaté súdom tohto členského štátu bez toho, aby boli porušené ustanovenia a základné ciele tohto nariadenia, najmä pokiaľ ide o relatívny účinok rozhodcovskej doložky obsiahnutej v poistnej zmluve a o pravidlá prekážky začatej veci uvedené v článku 27 tohto nariadenia, a že v takom prípade dotknutý rozsudok nemôže brániť tomu, aby bol v tomto členskom štáte uznaný rozsudok vydaný súdom v inom členskom štáte.

O tretej otázke

- 74 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 34 bod 1 nariadenia č. 44/2001 vykladať v tom zmysle, že za predpokladu, že článok 34 bod 3 tohto nariadenia sa neuplatní na rozsudok vydaný v zmysle rozhodcovského rozhodnutia, uznanie alebo výkon rozsudku vydaného v inom členskom štáte možno odmietnuť z dôvodu jeho rozporu s verejným poriadkom na základe toho, že je v rozpore so zásadou právnej sily rozhodnutej veci, ktorú nadobudol rozsudok vydaný v zmysle rozhodcovského rozhodnutia.
- 75 V tejto súvislosti z odpovede na prvé dve otázky vyplýva, že v prejednávanej veci neuplatniteľnosť článku 34 bodu 3 nariadenia č. 44/2001 na rozsudok uvedený v bode 29 vyššie vyplýva zo skutočnosti, že rozhodcovské konanie, ktoré viedlo k vydaniu rozhodcovského rozhodnutia potvrdeného uvedeným rozsudkom, bolo skončené v rozpore s pravidlami prekážky začatej veci stanovenými v článku 27 uvedeného nariadenia a s relatívnym účinkom rozhodcovskej doložky obsiahnutej v predmetnej poistnej zmluve.

- 76 Za týchto podmienok sa nemožno domnievať, že údajné nerešpektovanie tohto rozsudku exekučným príkazom z 1. marca 2019, spomenutým v bode 34 tohto rozsudku, ktorý bol vydaný v konaní, ktoré samotný uvedený rozsudok nezohľadnil, by mohlo predstavovať porušenie verejného poriadku v Spojenom kráľovstve.
- 77 V každom prípade podľa judikatúry Súdneho dvora sa článok 34 bod 1 nariadenia č. 44/2001 má vykladať striktné, keďže predstavuje prekážku dosiahnutia jedného zo základných cieľov uvedeného nariadenia. Treba ho teda použiť len vo výnimočných prípadoch (rozsudok z 25. mája 2016, Meroni, C-559/14, EU:C:2016:349, bod 38 a citovaná judikatúra).
- 78 Súdny dvor už rozhodol, že použitie pojmu „verejný poriadok“ je vylúčené, ak ide o otázku zlučiteľnosti cudzieho rozsudku s vnútroštátnym rozsudkom (rozsudok zo 4. februára 1988, Hoffmann, 145/86, EU:C:1988:61, bod 21).
- 79 Ako uviedol generálny advokát v bode 77 svojich návrhov a ako pripomenula francúzska vláda, normotvorca Únie mal v úmysle upraviť otázku právnej sily rozhodnutej veci, ktorú nadobudol skorší rozsudok, a najmä otázku nezlučiteľnosti rozsudku, ktorý sa má uznať, s týmto skorším rozsudkom prostredníctvom článku 34 bodov 3 a 4 nariadenia č. 44/2001 taxatívnym spôsobom, čím vylúčil možnosť použiť v tejto súvislosti výhradu verejného poriadku uvedenú v článku 34 bode 1 uvedeného nariadenia.
- 80 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na tretiu otázku odpovedať tak, že článok 34 bod 1 nariadenia č. 44/2001 sa má vykladať v tom zmysle, že za predpokladu, že článok 34 bod 3 tohto nariadenia sa neuplatní na rozsudok vydaný v zmysle rozhodcovského rozhodnutia, uznanie alebo výkon rozsudku vydaného v inom členskom štáte nemožno odmietnuť z dôvodu jeho rozporu s verejným poriadkom na základe toho, že je v rozpore so zásadou právnej sily rozhodnutej veci, ktorú nadobudol rozsudok vydaný v zmysle rozhodcovského rozhodnutia.

O trovách

- 81 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

- 1. Článok 34 bod 3 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach sa má vykladať v tom zmysle, že rozsudok vydaný súdom členského štátu v zmysle rozhodcovského rozhodnutia nepredstavuje „rozsudok“ v zmysle tohto ustanovenia, ak by súdne rozhodnutie, ktorého výsledok je rovnocenný s výsledkom tohto rozhodcovského rozhodnutia, nemohlo byť prijaté súdom tohto členského štátu bez toho, aby boli porušené ustanovenia a základné ciele tohto nariadenia, najmä pokiaľ ide o relatívny účinok rozhodcovskej doložky obsiahnutej v predmetnej poisťovnej zmluve a o pravidlá prekážky začatej veci uvedené v článku 27 tohto nariadenia, a že v takom prípade dotknutý rozsudok nemôže brániť tomu, aby bol v tomto členskom štáte uznaný rozsudok vydaný súdom v inom členskom štáte.**

- 2. Článok 34 bod 1 nariadenia č. 44/2001 sa má vykladať v tom zmysle, že za predpokladu, že článok 34 bod 3 tohto nariadenia sa neuplatní na rozsudok vydaný v zmysle rozhodcovského rozhodnutia, uznanie alebo výkon rozsudku vydaného v inom členskom štáte nemožno odmietnuť z dôvodu jeho rozporu s verejným poriadkom na základe toho, že je v rozpore so zásadou právnej sily rozhodnutej veci, ktorú nadobudol rozsudok vydaný v zmysle rozhodcovského rozhodnutia.**

Podpisy